

تغذیه اسب

(ویرایش ۲)

حسین منافی رانی

سید داود شریفی

۱۳۹۷

سردشناسه	: منافی رائی، حسین، ۱۳۲۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: تغذیه اسب / حسین منافی رائی، سید داود شریفی؛ ویراستار علمی: مجتبی زاهدی فر.
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه آموزش عالی علمی- کاربردی و مهارتی جهاد کشاورزی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۵ ص.، ممبر، جدول.
فروست	: انتشارات مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی؛ ۱۹۲، علوم دامی؛ ۲۲، دانشگاه جامع؛ ۱-۲-۱۰۰-۱۵۳۰۰.
شابک	: 978-600-6570-77-8
وضعیت فهرست نویسی	: فها
پادداشت	: کتابنامه
موضوع	: اسبها - تغذیه
موضوع	: Horses - Nutrition
موضوع	: اسبها - بیماریها
موضوع	: Horses - Diseases
شناسه افزوده	: سید داود، ۱۳۲۰ -
شناسه افزوده	: زاهدی فر، مجتبی، ۱۳۲۰ - ویراستار
شناسه افزوده	: مؤسسه آموزش عالی علمی- کاربردی و مهارتی جهاد کشاورزی
رده بندی کنگره	: ۶۱۲.۷۱۳۹۷/۵۴۸۵۴
رده بندی دیویی	: ۶۱۰.۷۱۳۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۶۱.۵۲

عنوان: تغذیه اسب

مولفان: حسین منافی رائی، سید داود شریفی

ناشر: مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی و مهارتی جهاد کشاورزی

ویراستار علمی: مجتبی زاهدی فر

ویراستار ادبی: نغمه امیری

مدیر فنی: فرهاد فتحی

ناظر چاپ: منیژه حمیدیه

نوبت چاپ: اول

تاریخ نشر: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۶۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۷۰-۷۷-۸

تمام حقوق اثر برای انتشارات مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی محفوظ است.

تهران: صندوق پستی ۱۷۵۷-۱۳۱۴۵ تلفن ۶۶۴۳۰۴۳۷

پایگاه اطلاع رسانی: www.itvhe.ac.ir

پست الکترونیک: Pub@itvhe.ac.ir

فهرست

۱	مقدمه مؤلفان
۳	فصل اول: دستگاه گوارش اسب
۵	۱- دستگاه گوارش اسب
۷	۱-۱ دهان
۸	۱-۱-۱ مراقبت از دندان
۹	۲-۱ معده
۱۲	۱-۲-۱ شیر معده
۱۳	۳-۱ روده باریک
۱۴	۴-۱ صفرا
۱۴	۵-۱ پانکراس (لوزالمعده)
۱۵	۶-۱ آنزیم‌های گوارشی
۱۶	۷-۱ روده بزرگ
۱۷	۸-۱ هضم در روده بزرگ
۱۹	خودآزمایی
۲۱	فصل دوم: مواد مغذی
۲۳	۲- مواد مغذی
۲۴	۱-۲ آب
۲۴	۱-۱-۲ نیاز به آب

- ۲۵..... ۲-۱-۲ محدودیت آب.....
- ۲۷..... ۲-۱-۲ کیفیت آب.....
- ۲۹..... ۲-۲ انرژی جیره.....
- ۲۹..... ۲-۲-۱ منابع انرژی و استفاده از آنها.....
- ۳۲..... ۲-۲-۲ نیازهای انرژی.....
- ۳۴..... ۲-۲-۳ کمبود انرژی.....
- ۳۶..... ۲-۲-۴ زیادی انرژی.....
- ۴۰..... ۳-۲ پاشنه.....
- ۴۱..... ۱-۳-۱ نیازهای پروتئینی.....
- ۴۴..... ۲-۳-۲ تغذیه خیر و خن غیر پروتئینی (اوره) در اسب.....
- ۴۶..... ۲-۳-۲ که رد پروتئین.....
- ۴۷..... ۴-۳-۲ زیاده پروتئین.....
- ۴۸..... ۵-۳-۲ جیره‌هایی که در اسب حساسیت ایجاد می‌کند.....
- ۴۹..... ۴-۲ انواع کربوهیدرات‌ها و کاربرد آنها.....
- ۵۲..... ۵-۲ چربی‌ها.....
- ۵۵..... ۶-۲ ویتامین‌ها.....
- ۵۶..... ۱-۶-۲ ویتامین‌های محلول در چربی.....
- ۵۶..... ۱-۱-۶-۲ ویتامین «آ».....
- ۵۹..... ۲-۱-۶-۲ ویتامین «د».....
- ۶۲..... ۳-۱-۶-۲ ویتامین «ک».....
- ۶۵..... ۴-۱-۶-۲ ویتامین «ای».....
- ۶۷..... ۲-۶-۲ ویتامین‌های محلول در آب.....
- ۶۷..... ۱-۲-۶-۲ ویتامین «ب۱».....
- ۶۹..... ۲-۲-۶-۲ ویتامین ربیوفلاوین (ب۲).....
- ۷۰..... ۳-۲-۶-۲ نیاسین.....
- ۷۲..... ۴-۲-۶-۲ اسید پنتوتنیک (ب۵).....
- ۷۳..... ۵-۲-۶-۲ پیریدوکسین (ب۶).....
- ۷۴..... ۶-۲-۶-۲ ویتامین ب۱۲.....
- ۷۶..... ۷-۲-۶-۲ بیوتین (ب۷).....
- ۷۷..... ۸-۲-۶-۲ فولاسین.....
- ۷۸..... ۹-۲-۶-۲ کولین.....
- ۸۰..... ۱۰-۲-۶-۲ ویتامین «ت».....

۸۲	۷-۲ مواد معدنی
۸۵	۱-۷-۲ کلسیم و فسفر
۸۷	۱-۱-۷-۲ کمبود کلسیم/زیادی فسفر
۸۹	۲-۱-۷-۲ درمان کمبود کلسیم و زیادی فسفر
۹۰	۳-۱-۷-۲ زیادی کلسیم
۹۱	۴-۱-۷-۲ کمبود فسفر
۹۲	۲-۷-۲ نمک طعام (کلرید سدیم)
۹۳	۱-۲-۷-۲ کمبود نمک
۹۴	۲-۲-۷-۲ زیاد بودن نمک
۹۵	۳-۲-۷-۲ استفاده از نمک به صورت حامل
۹۶	۳-۷-۲ پتاسیم
۹۸	۴-۷-۲ منیزیم
۹۹	۵-۷-۲ گوگرد
۱۰۰	۶-۷-۲ منگنز
۱۰۲	۸-۷-۲ مس
۱۰۵	۸-۷-۲ مس
۱۰۶	۹-۷-۲ روی
۱۰۸	۱۰-۷-۲ منگنز
۱۰۹	۱۱-۷-۲ آهن
۱۱۲	۱۲-۷-۲ کبالت
۱۱۴	خودآزمایی
۱۱۵	فصل سوم: مواد خوراکی
۱۱۷	مقدمه
۱۱۷	۱-۳ علوفه‌ها
۱۱۸	انواع علوفه‌های خشک
۱۱۹	۱-۱-۳ یونجه
۱۲۱	۲-۱-۳ شبدر قرمز
۱۲۱	۳-۱-۳ شبدر سفید
۱۲۲	۴-۱-۳ شبدرک
۱۲۲	۵-۱-۳ بلوگراس
۱۲۳	۶-۱-۳ علف دم روباه یا بروم‌گراس
۱۲۴	۷-۱-۳ لونیچه چمنی یا تیموتی

- ۱۲۴..... ۳-۱-۸- فستوکای بلند
- ۱۲۵..... ۳-۱-۹- سودان گراس
- ۱۲۶..... ۳-۱-۱۰- یولاف علوفه‌ای
- ۱۲۶..... ۳-۲- روش‌های مصرف علوفه
- ۱۲۷..... ۳-۳- کیفیت علوفه
- ۱۲۹..... ۳-۴- علوفه‌های سیلو شده
- ۱۳۰..... ۳-۴-۱- نکات مهم در زمینه سیلو کردن علوفه
- ۱۳۱..... ۳-۴-۲- مرحله مناسب برداشت مواد خوراکی
- ۱۳۱..... ۳-۴-۳- مواد افزودنی به علوفه سیلو شده
- ۱۳۲..... ۳-۴-۳-۱- واد افزودنی غذایی
- ۱۳۲..... ۳-۴-۳-۲- معاد افزودنی نگهدارنده
- ۱۳۲..... ۳-۵- خوراک‌های انرژی‌زا
- ۱۳۲..... ۳-۵-۱- دانه
- ۱۳۴..... ۳-۵-۱-۱- یولاف
- ۱۳۷..... ۳-۵-۱-۲- جو
- ۱۳۹..... ۳-۵-۱-۳- ذرت
- ۱۴۱..... ۳-۵-۱-۴- سورگوم
- ۱۴۲..... ۳-۵-۱-۵- گندم
- ۱۴۴..... ۳-۵-۲- چربی‌ها و روغن‌ها
- ۱۴۵..... ۳-۶- روش‌های استخراج روغن از دانه‌های روغنی
- ۱۴۵..... ۳-۶-۱- استخراج با استفاده از حلال
- ۱۴۶..... ۳-۶-۲- استخراج به روش هیدرولیک
- ۱۴۶..... ۳-۷- مکمل‌های پروتئینی
- ۱۴۷..... ۳-۷-۱- دانه‌های روغنی و کنجاله آنها
- ۱۴۸..... ۳-۷-۱-۱- دانه سویا
- ۱۴۹..... ۳-۷-۱-۲- تخم پنبه
- ۱۵۱..... ۳-۷-۱-۳- تخم کتان
- ۱۵۳..... ۳-۷-۱-۴- دانه آفتاب‌گردان
- ۱۵۴..... ۳-۷-۱-۵- منداب یا کلزا
- ۱۵۶..... ۳-۷-۱-۶- دانه کنجد
- ۱۵۶..... ۳-۷-۲- مکمل‌های پروتئینی با منشأ حیوانی
- ۱۵۸..... ۳-۷-۲-۱- محصولات فرعی لبنی

۱۵۸	۲-۲-۷-۳ پودر ماهی
۱۵۹	۳-۲-۷-۳ پروتئین‌های تک سلولی (SCP)
۱۶۰	۸-۳ محصولات فرعی کشاورزی
۱۶۰	۳-۸-۱-کاه و کلش
۱۶۰	۳-۸-۲-سبوس‌ها
۱۶۱	۳-۸-۳ پوشینه یا غلاف
۱۶۲	۳-۸-۳-۱ پوشینه تخم پنبه
۱۶۲	۳-۸-۳-۲ پوشینه دانه سویا
۱۶۲	۳-۸-۳-۳ پوشینه دانه آفتاب‌گردان
۱۶۲	۳-۸-۳-۴ تنه چغندر قند
۱۶۳	۳-۸-۳-۵ ملاس
۱۶۴	۳-۸-۶ غاله رگبار
۱۶۵	۳-۹-۹-۱ عمر آوره بقایای محصولات کشاورزی
۱۶۵	۳-۹-۱-۱ عمل آوری هیپروسید سدیم (سود سوزآور)
۱۶۵	۳-۹-۲-۱ عمل آوری با آمونیوم
۱۶۶	۳-۹-۳-۱ عمل آوری با آمونیت
۱۶۶	۳-۱۰-۱ مکمل‌های معدنی و ویتامینی
۱۶۸	۳-۱۱-۱ مواد افزودنی به خوراک اسب
۱۶۹	۳-۱۱-۱-۱ زئولیت
۱۶۹	۳-۱۱-۲-۱ آنتی‌بیوتیک‌ها
۱۷۰	۳-۱۱-۳-۱ مهارکننده‌های کپک‌ها
۱۷۱	۳-۱۱-۴-۱ مواد افزایش‌دهنده هضم
۱۷۱	۳-۱۱-۵-۱ پروبیوتیک‌ها
۱۷۲	۳-۱۱-۶-۱ عوامل طعم‌دهنده
۱۷۳	۳-۱۱-۷-۱ آنتی‌کسیدان‌ها
۱۷۴	۳-۱۲-۱ سنجش خوراک‌ها
۱۷۹	۳-۱۳-۱ تجزیه تقریبی
۱۷۹	۳-۱۳-۱-۱ تعیین ماده خشک
۱۸۰	۳-۱۳-۲-۱ تعیین خاکستر
۱۸۱	۳-۱۳-۴-۱ تعیین پروتئین خام (روش کلدال)
۱۸۲	۳-۱۳-۵-۱ تعیین کربوهیدرات‌ها
۱۸۴	۳-۱۳-۶-۱ تعیین انرژی خام

- ۱۸۷..... ۱۴-۳- روش‌های عمل‌آوری خوراک‌ها
- ۱۸۷..... ۱-۱۴-۳- آسیاب کردن
- ۱۸۷..... انواع آسیاب
- ۱۸۷..... ۱-۱-۱۴-۳- آسیاب چکشی
- ۱۸۸..... ۲-۱-۱۴-۳- آسیاب سنگی
- ۱۸۹..... ۲-۱۴-۳- خردکردن علف خشک
- ۱۸۹..... ۲-۲-۱۴-۳- معایب خردکردن علفه
- ۱۹۰..... ۳-۱۴-۳- نیک‌رین یا شکاف دادن
- ۱۹۰..... ۴-۱۴-۳- بافت کردن
- ۱۹۱..... ۱-۲-۱۴-۳- رایای پلت کردن غلات یا علوفه خشک
- ۱۹۱..... ۲-۴-۱۴-۳- حبه‌های پلت شده برای اسب
- ۱۹۲..... ۴-۱۴-۳- انواع پلت
- ۱۹۲..... ۵-۱۴-۳- روش‌های عمر‌آوری خوری غلات
- ۱۹۲..... ۱-۵-۱۴-۳- غلات زرد هم‌راه با بخاردهی
- ۱۹۲..... ۲-۵-۱۴-۳- پولکی کردن بخار
- ۱۹۳..... ۳-۵-۱۴-۳- پولکی کردن با بخار نیم با فشار
- ۱۹۳..... ۴-۵-۱۴-۳- برشته کردن
- ۱۹۳..... ۶-۵-۱۴-۳- پفکی کردن
- ۱۹۴..... ۷-۵-۱۴-۳- ترکاندن
- ۱۹۴..... ۶-۱۴-۳- عمل‌آوری با میکروویو
- ۱۹۵..... ۱۵-۳- ذخیره مواد خوراکی در انبار
- ۱۹۵..... ۱-۱۵-۳- حشره‌ها
- ۱۹۶..... ۲-۱۵-۳- عوامل مؤثر بر هجوم حشره‌ها به خوراک‌ها
- ۱۹۶..... ۳-۱۵-۳- دما
- ۱۹۶..... ۵-۱۵-۳- عادات غذایی حشره‌ها
- ۱۹۷..... ۶-۱۵-۳- اتلاف ناشی از حشره‌ها
- ۱۹۷..... ۷-۱۵-۳- کاهش وزن مواد خوراکی
- ۱۹۷..... ۸-۱۵-۳- کاهش کیفیت مواد خوراکی
- ۱۹۸..... ۹-۱۵-۳- کنترل
- ۱۹۸..... ۱۰-۱۵-۳- میکروارگانیزم‌ها
- ۱۹۹..... ۱۱-۱۵-۳- عوامل مؤثر بر رشد قارچ‌ها در مواد خوراکی
- ۱۹۹..... ۱۲-۱۵-۳- آثار تخریبی قارچ‌ها

۱۹۹	۳-۱۵-۱۳- تولید مایکوتوکسین
۲۰۰	۳-۱۵-۱۴- افزایش حرارت و رطوبت
۲۰۰	۳-۱۵-۱۵- کهنگی
۲۰۰	۳-۱۵-۱۶- کنترل
۲۰۰	۳-۱۶- فساد مواد خوراکی ذخیره شده در انبار
۲۰۰	۳-۱۶-۱- عوامل مؤثر بر فرآیند فساد
۲۰۱	۳-۱۶-۲- اکسیداسیون چربی‌ها
۲۰۱	عوامل مؤثر بر اکسیداسیون چربی‌ها
۲۰۱	۳-۱۷- انبار کردن مواد خوراکی
۲۰۳	ردآبی
۲۰۵	فصل چهارم: جیره‌نویسی و تهیه یک جیره متعادل
۲۰۷	مقدمه
۲۰۷	۴-۱- تعیین رن اسب
۲۱۰	۴-۲- تعیین کل مقدار خوراک مورد نیاز
۲۱۴	۴-۳- جیره‌نویسی
۲۱۶	۴-۴- روش‌های تنظیم جیره خوراک
۲۱۶	۴-۴-۱- روش مربع پیرسون
۲۱۷	۴-۴-۲- روش مربع پیرسون معدّل
۲۲۴	خودآزمایی
۲۲۵	فصل پنجم: خوراک دادن به اسب
۲۲۷	۵-۱- آب
۲۲۷	۵-۲- تغذیه علوفه
۲۲۹	روش‌های تغذیه علوفه‌های درو شده
۲۳۱	۵-۳- تغذیه دانه‌ها
۲۳۱	۵-۳-۱- ضرورت استفاده از دانه‌ها
۲۳۱	۵-۳-۲- روش تغذیه دانه‌ها
۲۳۳	۵-۴- دفعات خوراک‌دهی
۲۳۵	۵-۵- بررسی وضعیت تغذیه‌ای و سلامت اسب‌ها
۲۳۷	۵-۶- تغییر جیره
۲۳۸	۵-۷- سیستم خوراک‌دهی
۲۳۹	۵-۸- خوراک دادن و تغذیه اسب‌های کاری و اسب‌های بدون فعالیت

- ۲۴۴..... ۵-۸-۱- خوراک دادن و تغذیه اسب‌های ورزشی
- ۲۴۵..... ۵-۸-۲- جیره‌ها و مکمل‌ها برای عملکرد ورزشی
- ۲۴۶..... ۵-۸-۳- پروتئین جیره برای عملکرد ورزشی
- ۲۴۷..... ۵-۸-۴- چربی جیره برای عملکرد ورزشی
- ۲۴۸..... ۵-۸-۵- خوراک دادن و تغذیه اسب‌ها قبل از فعالیت‌های ورزشی
- ۲۵۰..... ۵-۸-۶- تأمین آب و الکترولیت‌ها برای اسب‌های ورزشی
- ۲۵۱..... ۵-۸-۷- پیشگیری از کمبود آب و الکترولیت‌ها
- ۲۵۳..... ۵-۹- تغذیه خوراک دادن به سیلیمی‌ها
- ۲۵۴..... ۵-۱۰- تغذیه مادیان‌های مولد
- ۲۵۷..... ۵-۱۰-۱- تغذیه مادیان‌ها در سه ماه آخر آبستنی و در دوره شیردهی
- ۲۵۸..... ۵-۱۰-۲- آثار تغذیه بر تولید و ترکیب شیر مادیان‌ها
- ۲۵۹..... ۵-۱۰-۳- تغذیه و تولید مثل مادیان‌ها
- ۲۶۰..... ۵-۱۱- خوراک دادن و تغذیه اسب‌های در حال رشد
- ۲۶۴..... ۵-۱۱-۱- تغذیه کره‌های شیرخوار
- ۲۶۶..... ۵-۱۱-۲- تغذیه کره‌های نودار شیر گرفته شده و کره‌های بی‌مادر
- ۲۶۷..... ۵-۱۱-۳- جایگزین‌های شیر مادیان
- ۲۶۸..... ۵-۱۱-۴- روش‌های تغذیه کره‌های بی‌مادر
- ۲۷۱..... خودآزمایی
- ۲۷۳..... فصل ششم: اختلالات مرتبط با تغذیه در اسب
- ۲۷۵..... ۶-۱- دل‌درد
- ۲۷۵..... ۶-۱-۱- دل‌درد اسپاسمی
- ۲۷۶..... ۶-۱-۳- دل‌درد ناشی از تجمع گاز در روده
- ۲۷۷..... ۶-۱-۴- پیچ‌خوردگی روده
- ۲۷۷..... ۶-۲- عوامل به‌وجودآورنده (مستعدکننده) دل‌درد
- ۲۷۸..... ۶-۳- پیشگیری از دل‌درد
- ۲۷۸..... ۶-۴- ورم روده
- ۲۷۹..... ۶-۵- آرتوریا (بیماری صبح دوشنبه)
- ۲۷۹..... ۶-۶- التهاب بافت سم (لامینایتیس)
- ۲۸۰..... ۶-۱-۱- دلایل به‌وجود آمدن لامینایتیس
- ۲۸۱..... ۶-۲- نشانه‌های لامینایتیس
- ۲۸۲..... ۶-۳- درمان
- ۲۸۲..... ۶-۴- پیشگیری

۲۸۲.....	۵-۶-۶- لامینایتیس مرتبط با تغذیه.....
۲۸۳.....	۷-۶- بیماری پیش‌رونده اسکلتی (DOD).....
۲۸۴.....	کنترل و پیشگیری از بیماری پیش‌رونده اسکلتی در کره‌های در حال رشد.....
۲۸۴.....	۸-۶- اسهال.....
۲۸۶.....	۹-۶- اختلالات ناشی از عوامل ضدمغذی در مواد خوراکی.....
۲۸۶.....	۱-۹-۶- دانه‌های غلات و دانه‌های روغنی کامل.....
۲۸۸.....	۲-۹-۶- کنجاله‌های پروتئینی.....
۲۹۰.....	۳-۹-۶- علوفه‌ها و گیاهان مرتعی.....
۲۹۵.....	خودآمایی.....
۲۹۷.....	جدول‌های ضمیمه.....
۳۲۵.....	منابع.....

مقدمه مؤلفان

پس از گذشت بیش از یک دهه از چاپ اول کتاب، پیشرفت‌های علوم در این حوزه و بازخوردهای مخاطبین، ما را بر آن داشت تا به ویرایش جدیدی از کتاب که به عنوان یک منبع درسی و علمی از سوی دانشجویان و علاقه‌مندان پرورش و تغذیه اسب استفاده می‌شود، اقدام نماییم. از ویژگی‌های این ویرایش می‌توان به اصلاح برخی کاستی‌ها، بهبود تصاویر، افزودن برخی مطالب بروز که مهم‌ترین آن‌ها، نسخه از تغییرات اطلاعات و جداول مربوط به انجمن ملی تحقیقات (ARC 2007) است، اشاره کرد. امید است مطالب کتاب در جهت اعتلای دانش شاغلین در صنعت پرورش اسب و دانشجویان رشته‌های مرتبط، موثر باشد.